

Fakulta životního
prostředí

ÚSTAV FYZIKY ATMOSFÉRY
AV ČR

Vyhodnocení zdravotních rizik v důsledku extrémního horka v Praze a České republice

Aleš Urban^{1,2}, Eva Plavcová¹, Chloé Vésier², Tuğba Doğan², Jan Kyselý^{1,2}

¹ Ústav fyziky atmosféry, AV ČR

² Katedra vodního hospodářství a environmentálního modelování, FŽP ČZU

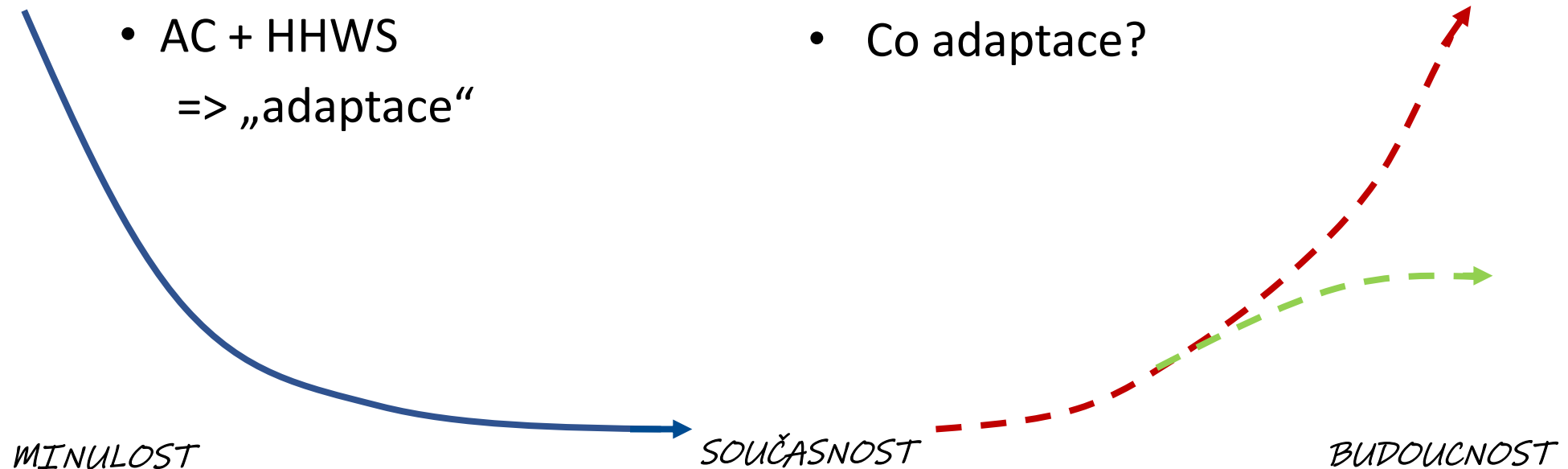
urban@ufa.cas.cz

Motivace

Vývoj rizika úmrtí v souvislosti s vysokými teplotami

- Ekonomický rozvoj
- Kvalita zdravotnictví
- AC + HHWS
=> „adaptace“
- ↑ četnost a intenzita veder
- ↑ stárnutí populace
- Co adaptace?

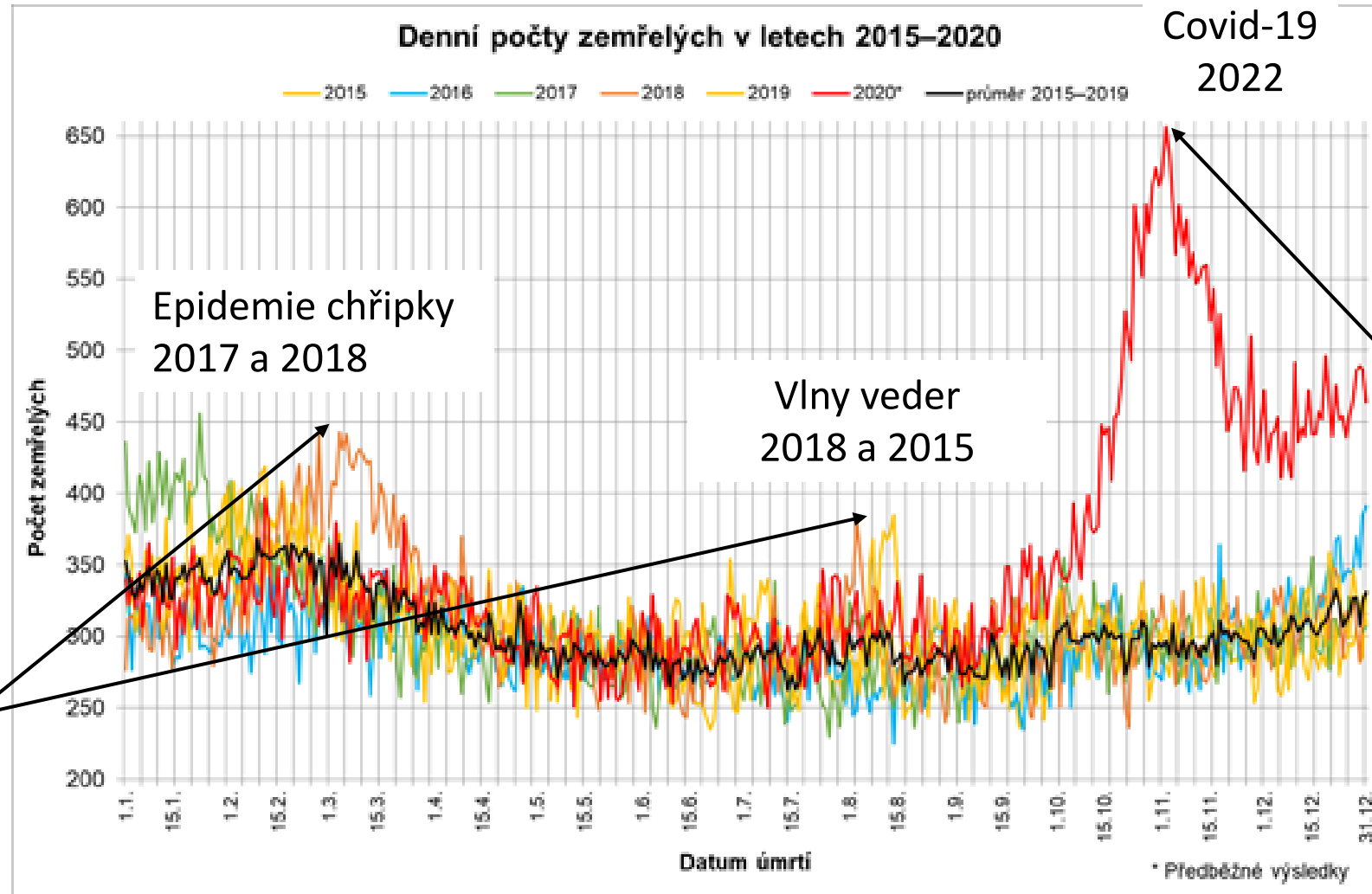

Data

- **Zdravotní data:**
- ÚZIS, ČSÚ
- Celková úmrtnost v Praze/ČR: 1982–2019
- Individuální data ČR: pohlaví, věk, příčina úmrtí, bydliště (okres), rodinný status (1994–2019)
- Praha: 22 městských částí (2001–2019)
- **Meteodata:**
- Denní průměrná teplota – Praha-Ruzyně (+ další stanice ČHMÚ v ČR, modelová data)

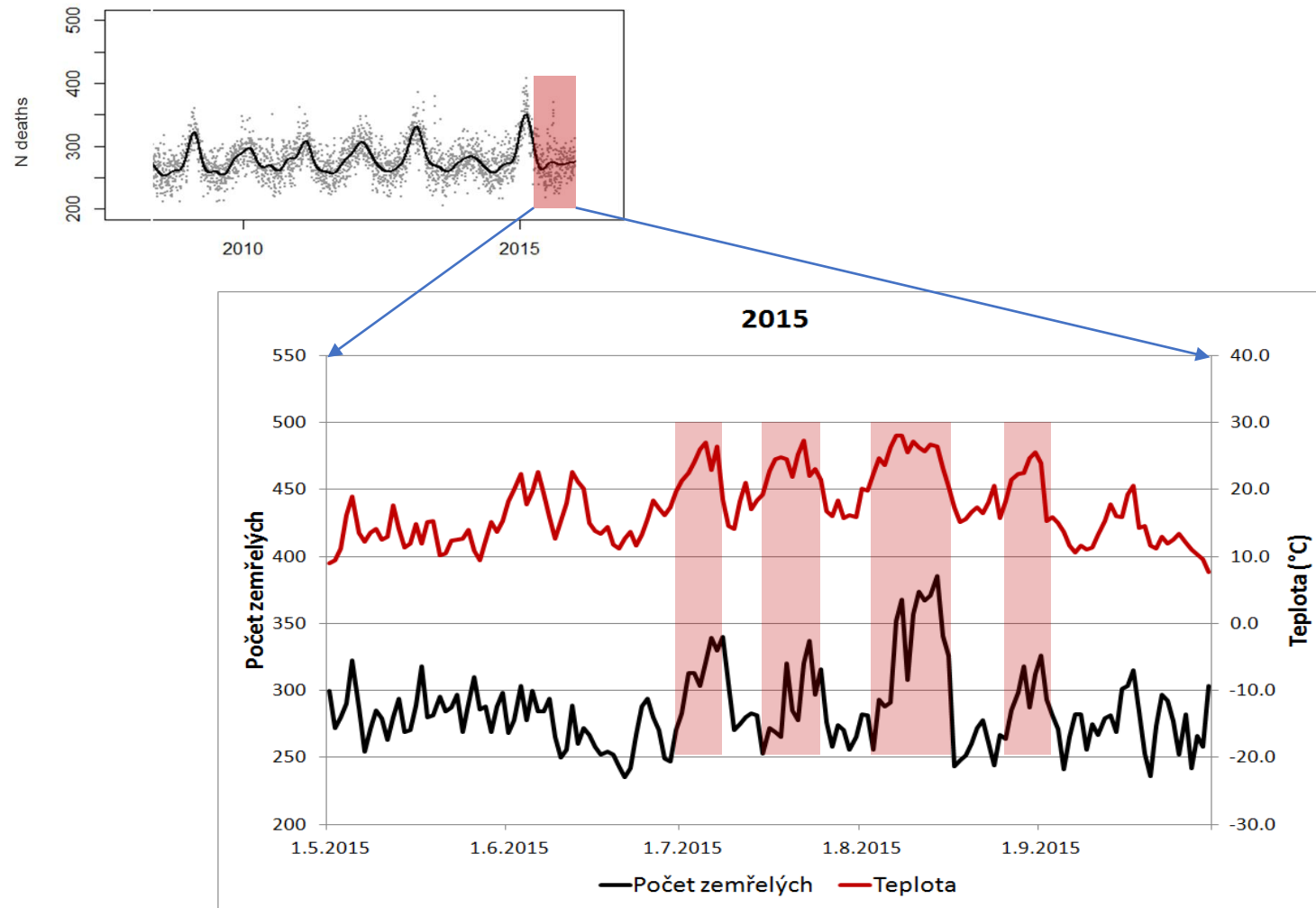
Sezónní chod úmrtnosti

50–100 nad úmrtí / den

350 nad úmrtí / den

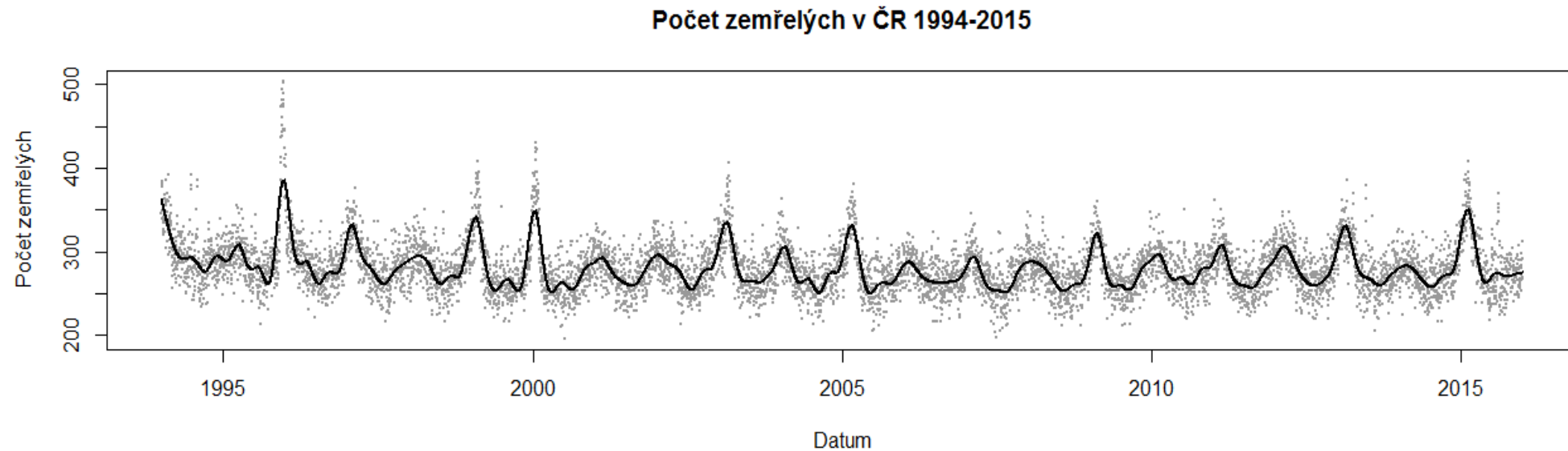
Sezónní chod úmrtnosti

Metody – ukazatele

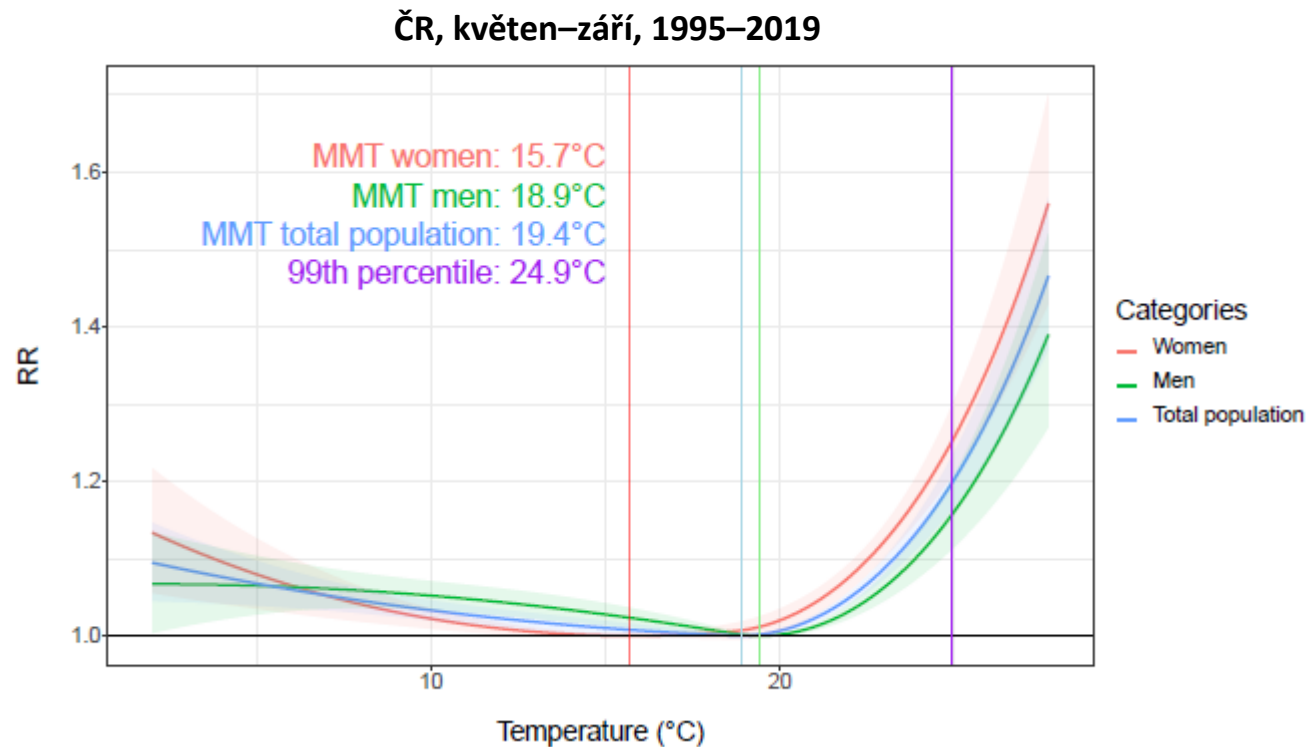

- Poissonova regrese – ošetření dat o dlouhodobé vlivy

Metody – ukazatele

- Poissonova regrese – ošetření dat o dlouhodobé vlivy
- RR – relativní riziko úmrtí při určité teplotě vůči referenční teplotě (MMT – minimum mortality temperature)

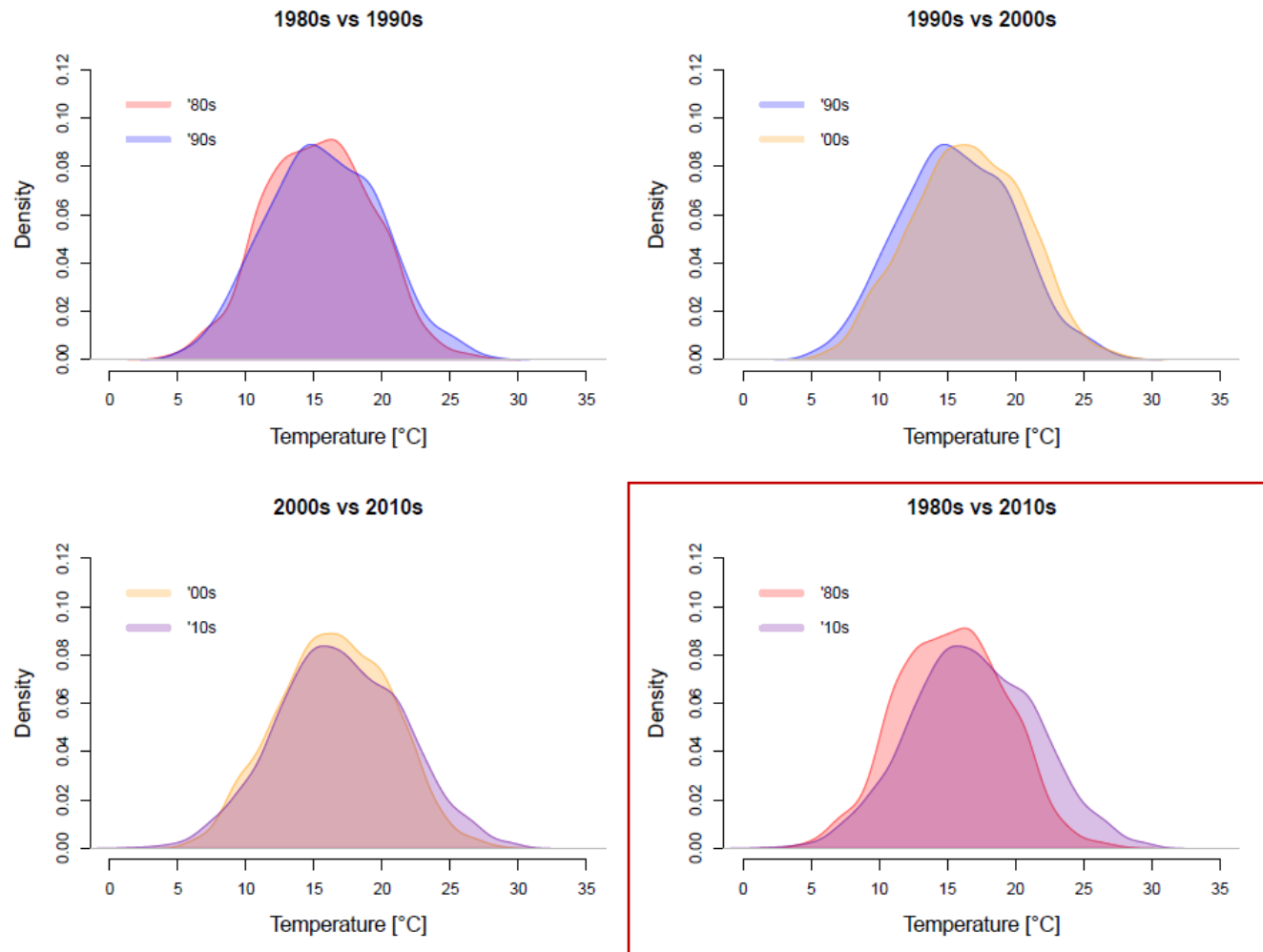
Metody – ukazatele

- Poissonova regrese – ošetření dat o dlouhodobé vlivy
- RR – relativní riziko úmrtí při určité teplotě vůči referenční teplotě (medián letních teplot vzduchu)
- AD – počet nadúmrtí souvisejících s horkem
- AF – procento úmrtí souvisejících s horkem
- Horké dny – dny s teplotou vzduchu vyšší než 95. percentil (květen–září).
- Heat Wave Index (HWI) – suma odchylek nad 95. percentil během horkých dní (za rok)

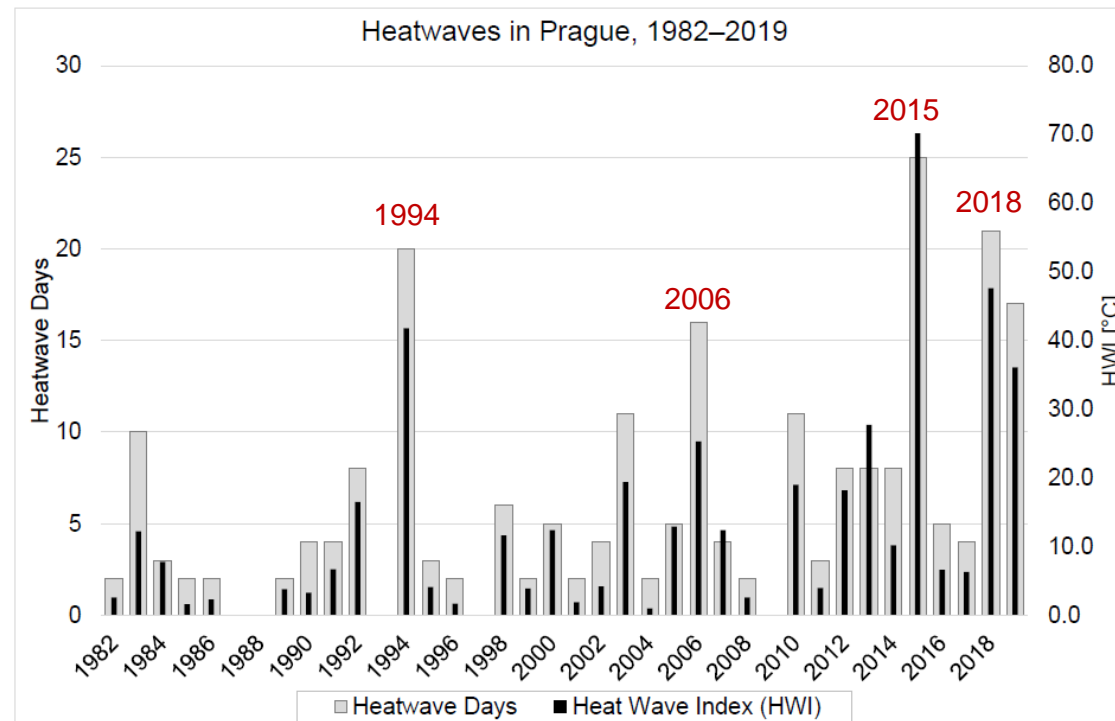
Praha – rozdělení letních teplot 1982–2019

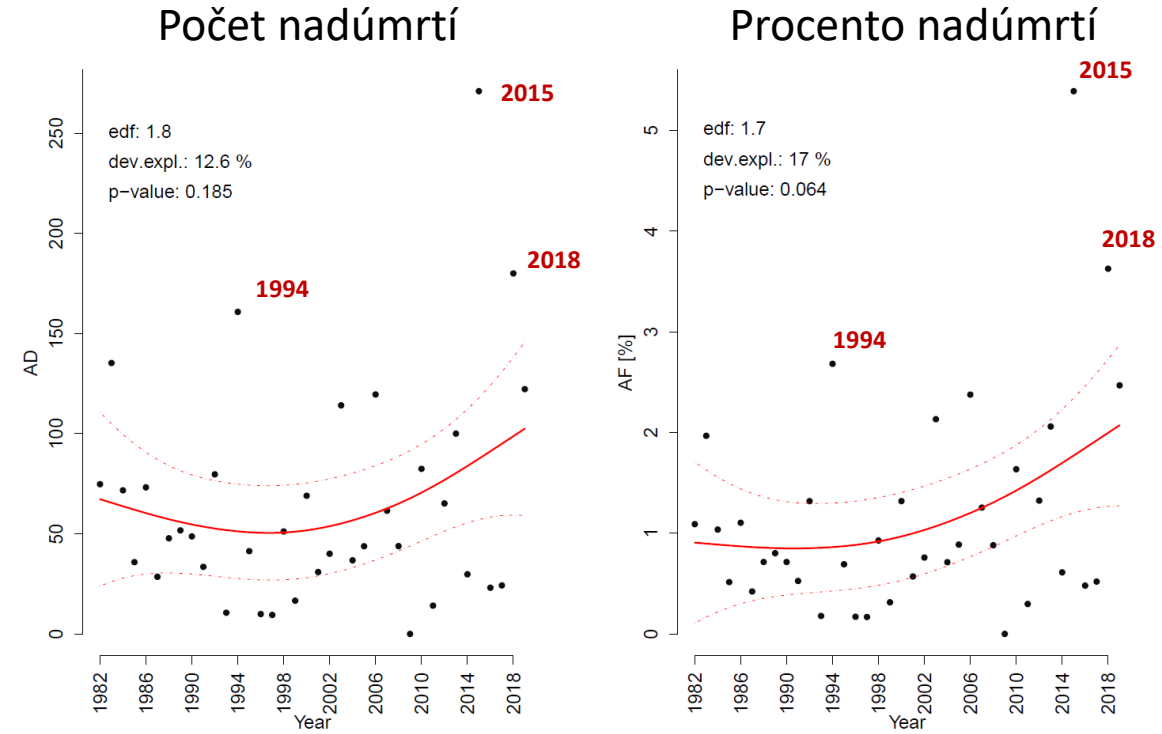
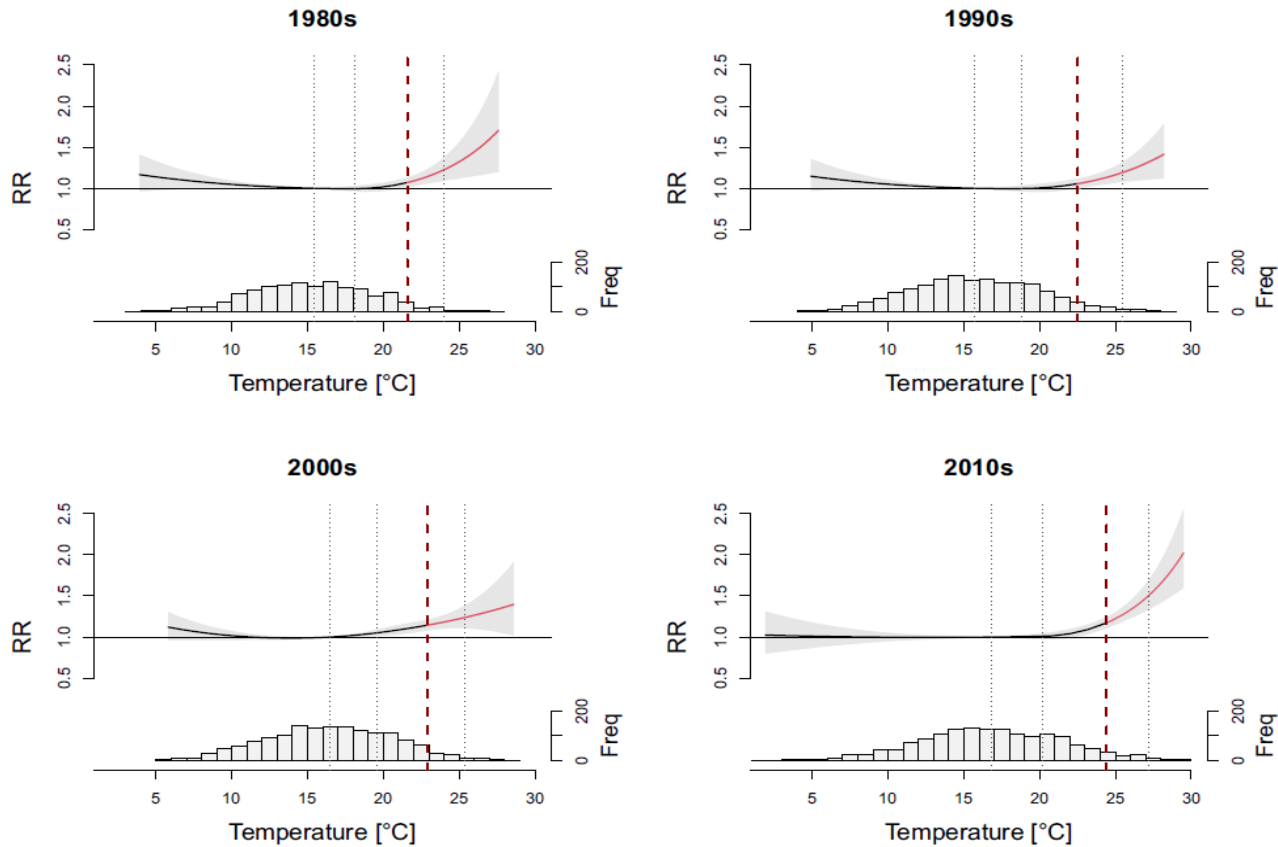
Praha – vlny veder 1982–2019

	Horké dny	Průměrná délka HW* (dny)	Počet HW/rok	T (°C)
1980s	29	2.6	1.3	15.3
1990s	62	5.1	1.9	15.7
2000s	73	5.1	1.9	16.5
2010s	139	11.0	3.3	16.9

*HW = alespoň 2 horké dny

Výsledky – vývoj rizika úmrtí z horka v Praze

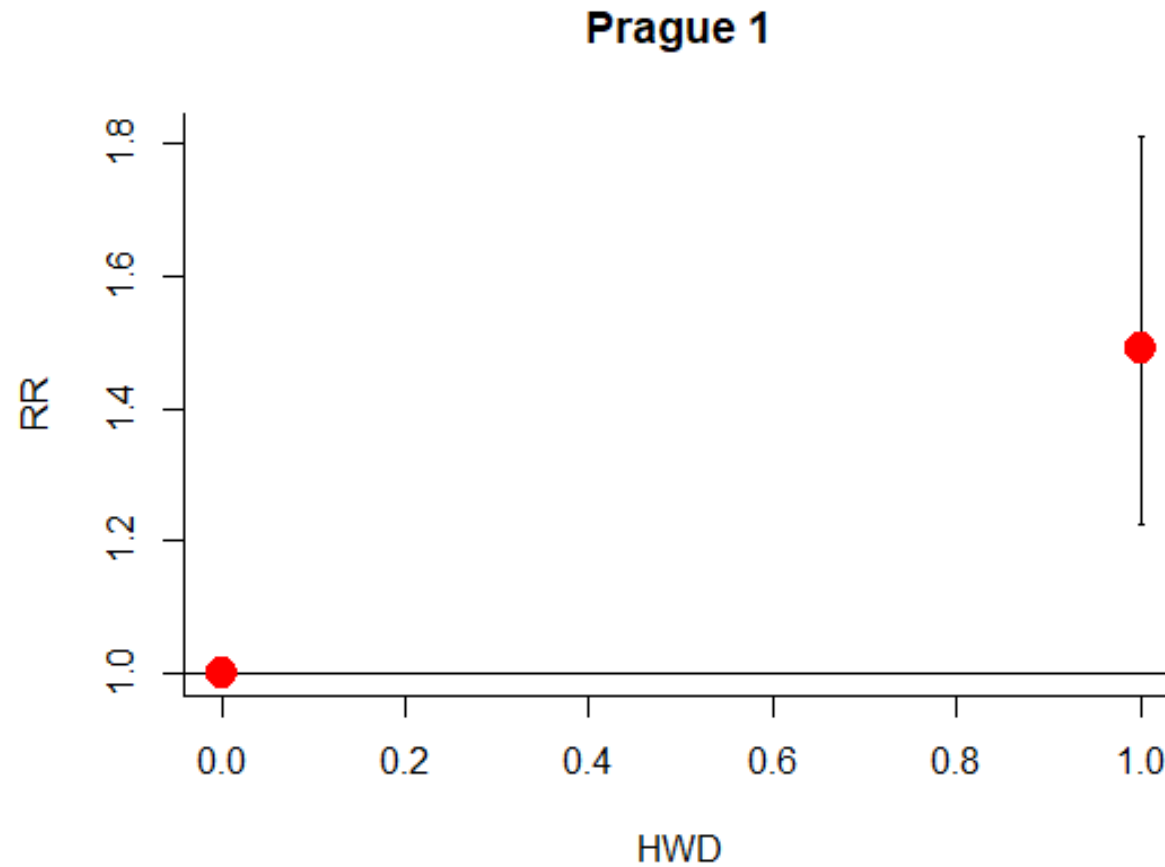
Výsledky – vývoj rizika úmrtí z horka v Praze

	Tavg	HWI / rok	RR (Q99)	AN / rok	AF (%)
1980s	23.1	12	1.22 (1.09, 1.37)	61	0.90
1990s	24.3	15	1.19 (1.08, 1.32)	43	0.73
2000s	24.4	12	1.24 (1.11, 1.39)	53	1.03
2010s	25.8	16	1.50 (1.33, 1.69)	86	1.75

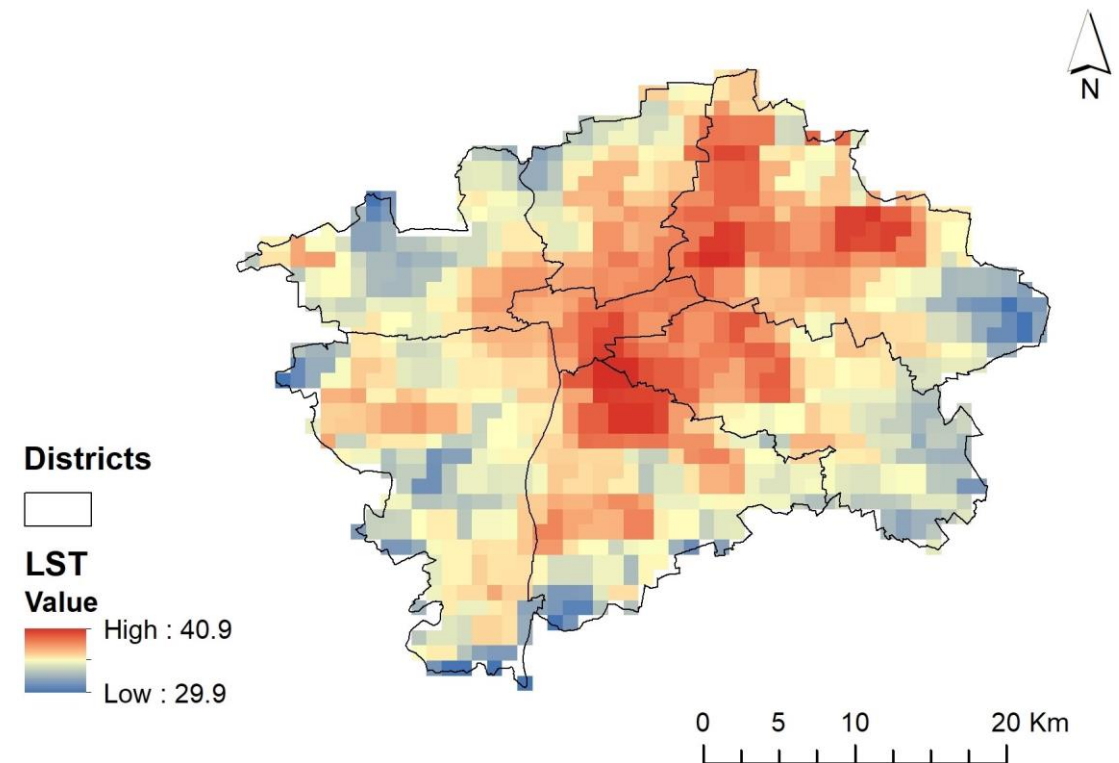
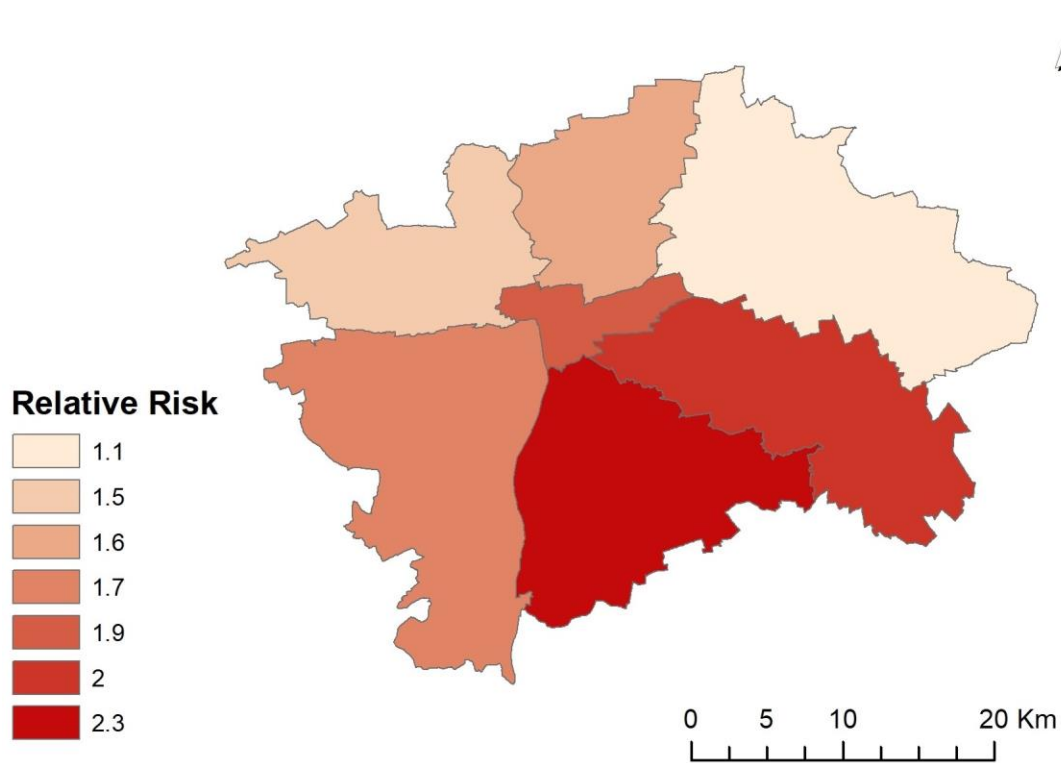
Dekády	p-hodnota
90s vs 80s	0.83
00s vs 80s	0.80
10s vs 80s	0.06
00s vs 90s	0.55
10s vs 90s	0.04
10s vs 00s	0.08

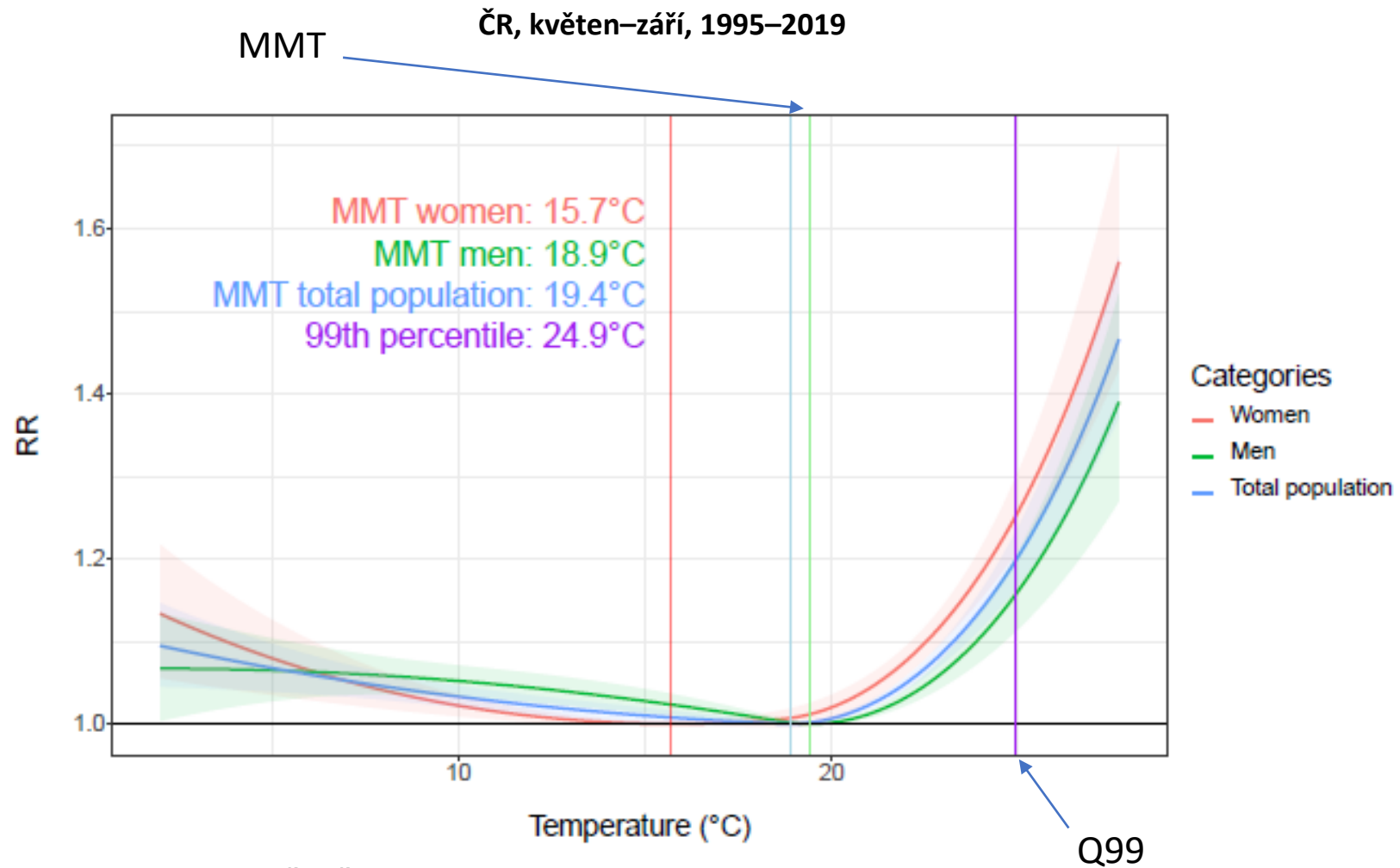
Riziko úmrtí během horkých dní vs. ostatní dny

RR vs. povrchová teplota (MODIS): Selection 1

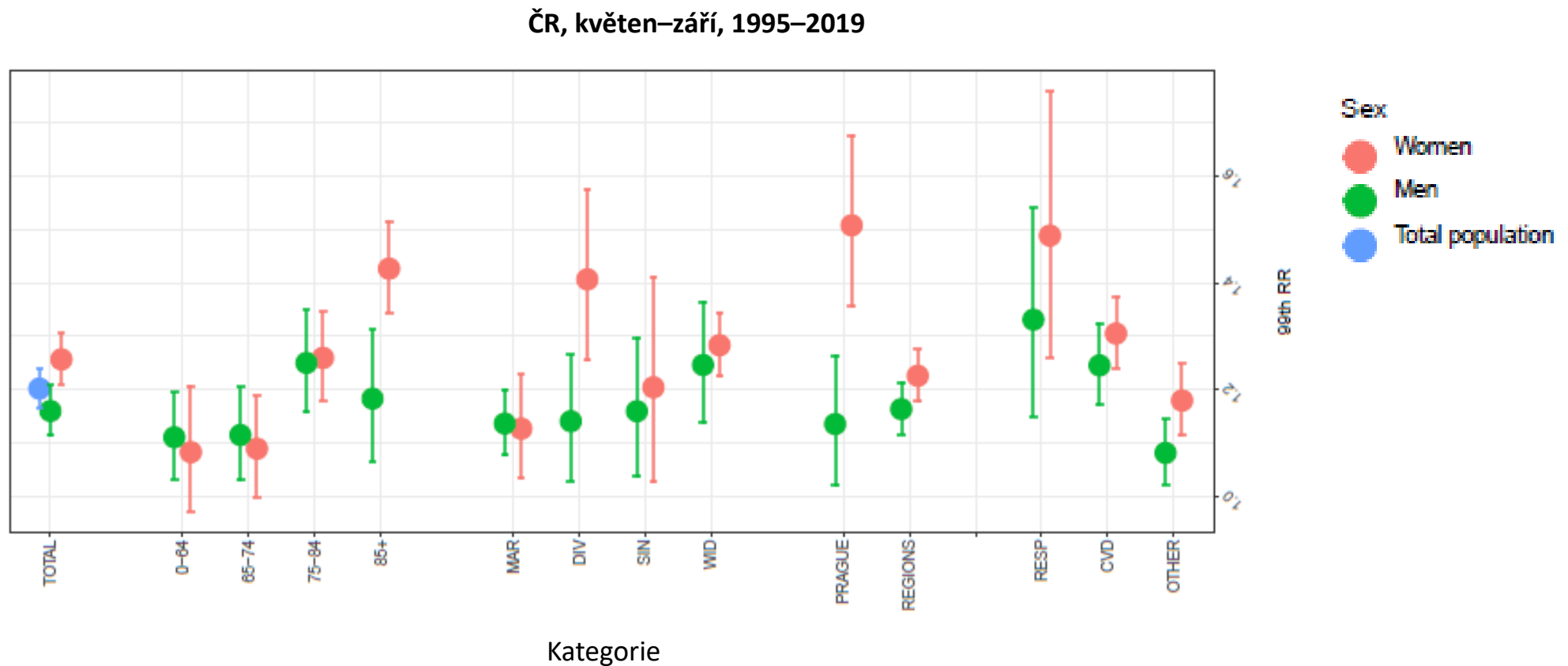

RR vs teplota vzduchu, ČR

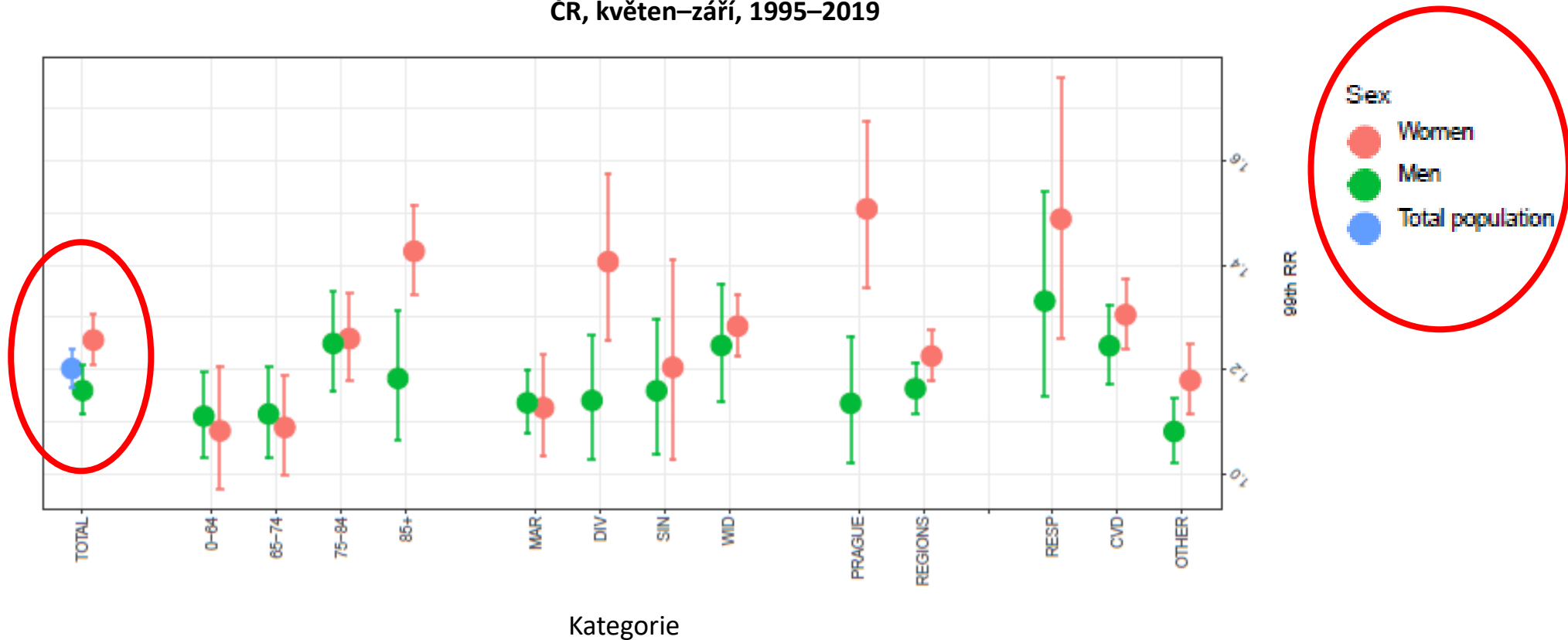
RR vs teplota vzduchu, ČR – individuální data

RR vs teplota vzduchu, ČR – individuální data

Pohlaví

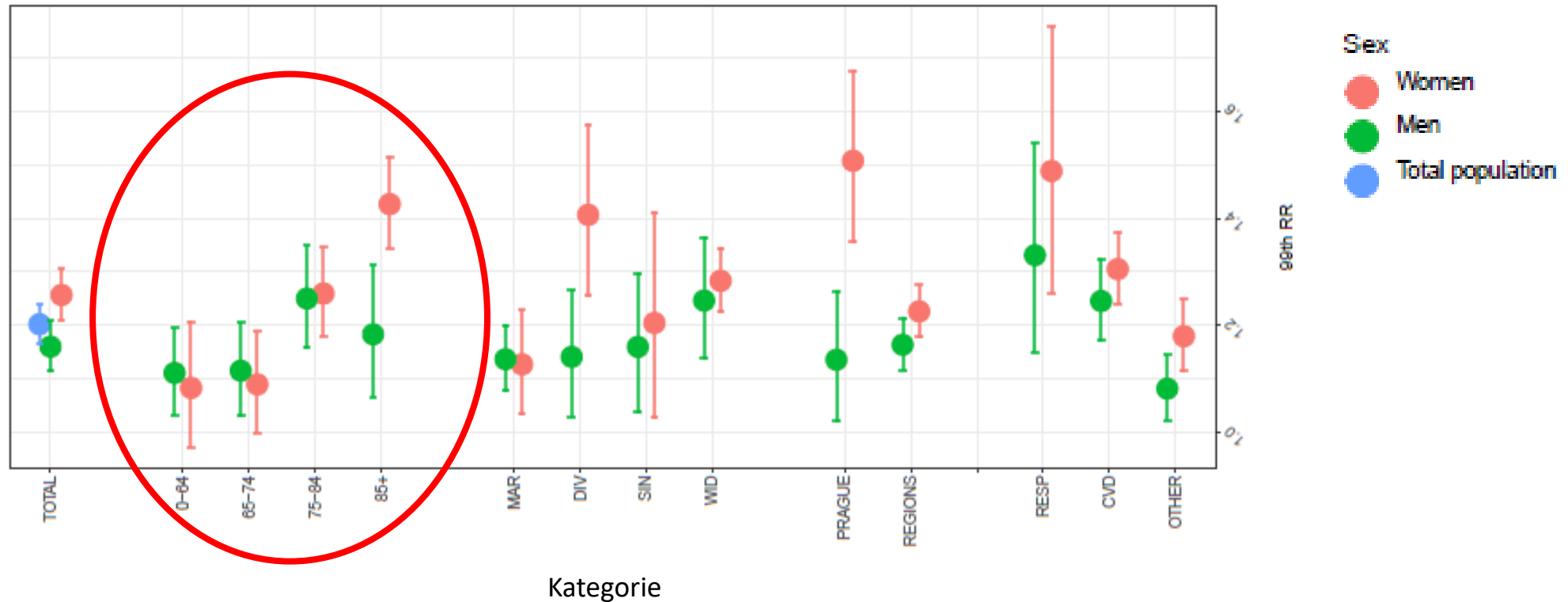
ČR, květen–září, 1995–2019

RR vs teplota vzduchu, ČR – individuální data

Věk

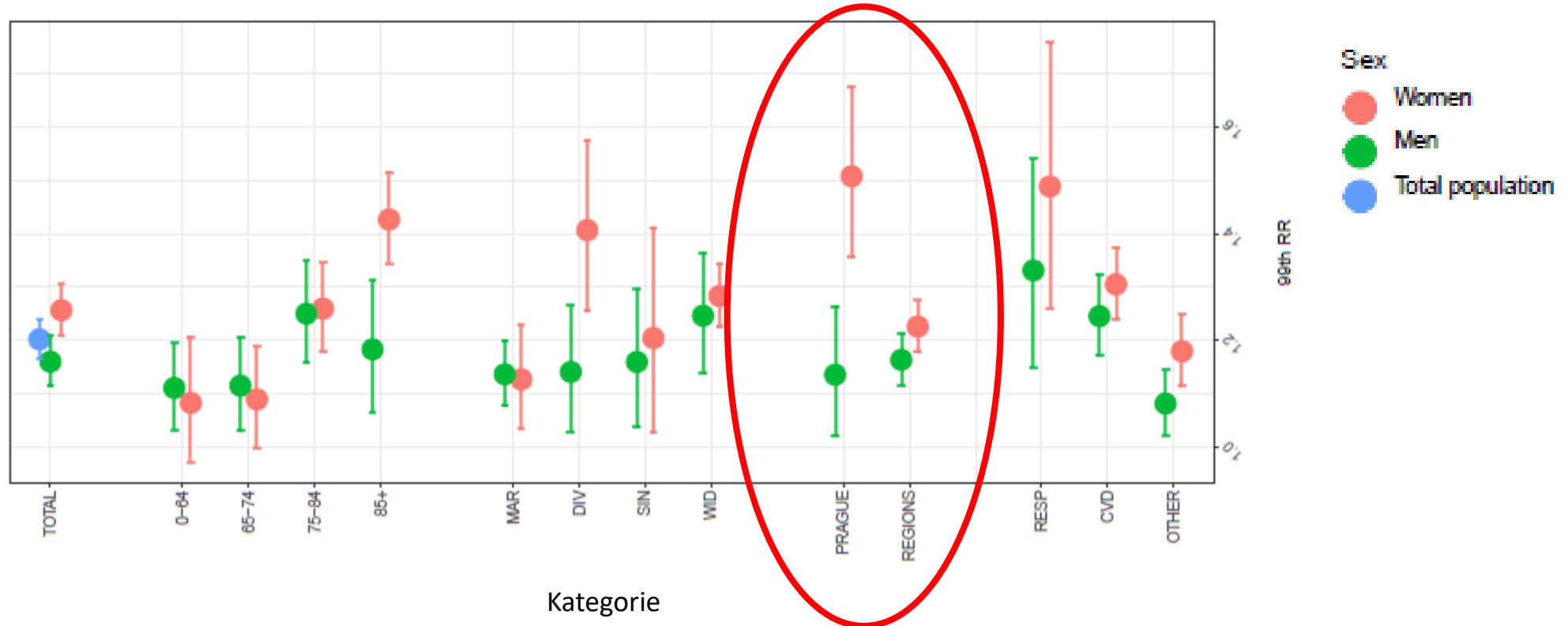
ČR, květen–září, 1995–2019

RR vs teplota vzduchu, ČR – individuální data

Region

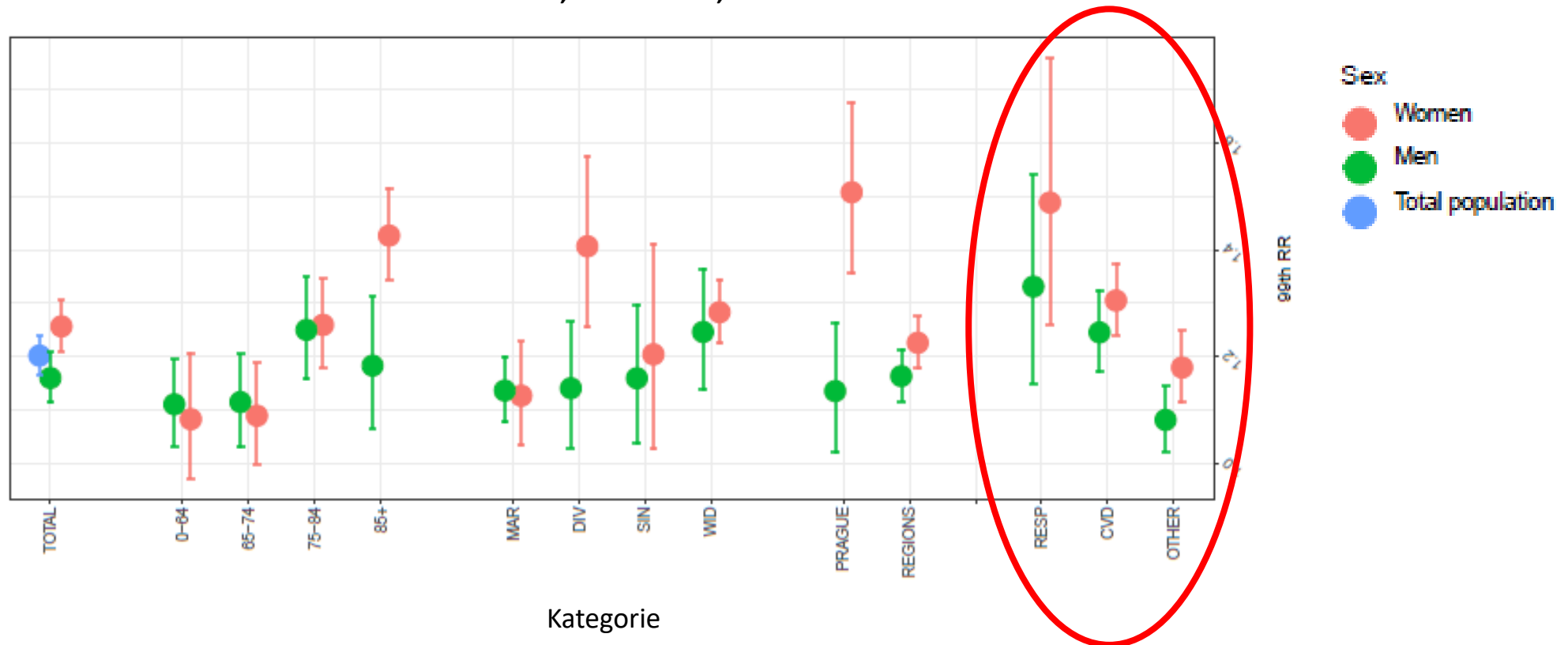
ČR, květen–září, 1995–2019

RR vs teplota vzduchu, ČR – individuální data

Diagnoza

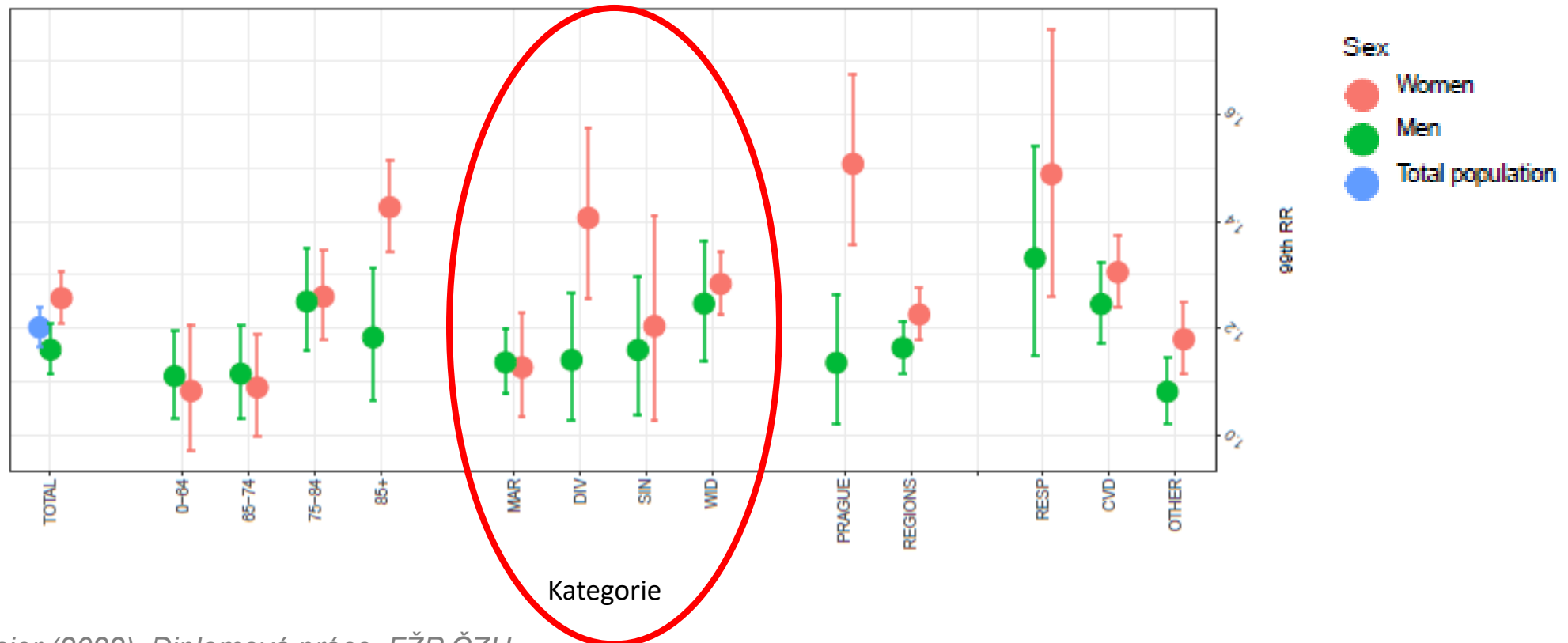
ČR, květen–září, 1995–2019

RR vs teplota vzduchu, ČR – individuální data

Rodinný stav

ČR, květen–září, 1995–2019

5 nejdelších vln veder v ČR (1994–2015)

Heat wave	1994	2003	2006	2015_1	2015_2
Start–End	22 Jul–8 Aug	1–10 Aug	18–28 Jul	16–25 Jul	3–15 Aug
Duration (days)	18	10	11	10	13
Tmean (°C)	24.1	23.3	24.1	24.2	26.0
maxTmean (°C)	26.9	25.4	25.5	27.6	28.3
ΣEHF (°C)	176.6	72.7	99.7	145.1	292.4
<u>ΣMortDev [%]</u>					
TOT	240.3*	59.7*	93.4*	50.3*	265.4*
MALES	234.1*	64.5*	105.0*	61.7*	313.3*
FEMALES	285.6*	67.8*	138.4*	83.5*	300.1*
0–64 yrs.	254.4*	42.9	65.3*	15.6	132.2*
65+ yrs.	234.1*	64.5*	105.0*	61.7*	313.3*

* 95%CI > 0

Shrnutí

- Ženy rizikovější než muži
- Riziko roste s věkem
- Rizikový faktor sociální izolace / deprivace (staří, ovdovělí, rozvedení => *vyšší riziko sociální deprivace u žen?*)
- Chronicky nemocní (RESP, CVD)
- Se stárnoucí populací stárne i nejrizikovější věková skupina
- Riziko úmrtí z horka bylo v poslední dekádě (2010-2019) min 2x vyšší než v předchozích 3 dekádách (v Praze)
- **Otázky do diskuze:**
- Je informace o bydlišti zemřelého v Praze relevantní?
- Lepší data – výjezdy záchranek apod. – kde je lze sehnat?

Odkazy

- Dogan, T. and Urban, A.: Links between the spatial distribution of the surface urban heat island and heat-related mortality in Prague, Czech Republic, EGU General Assembly 2022, Vienna, Austria, 23–27 May 2022, EGU22-4464, <https://doi.org/10.5194/egusphere-egu22-4464>, 2022.
- Urban A, Fonseca-Rodríguez O, Di Napoli C, Plavcová E (2022) Temporal changes of heat-attributable mortality in Prague, Czech Republic, over 1982–2019. *Urban Clim* 44:101197. <https://doi.org/10.1016/j.uclim.2022.101197>
- Urban A, Hanzlíková H, Kyselý J, Plavcová E (2017) Impacts of the 2015 heat waves on mortality in the Czech Republic—a comparison with previous heat waves. *Int J Environ Res Public Health* 14:. <https://doi.org/10.3390/ijerph14121562>
- Urban, A., Kyselý, J., Plavcová, E., Hanzlíková, H., & Štěpánek, P. (2020). Temporal changes in years of life lost associated with heat waves in the Czech Republic. *Science of The Total Environment*, 716, 137093. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2020.137093>
- Vésier, C. and Urban, A.: Gender inequalities in heat-related mortality in the Czech Republic, 1995–2019, EMS Annual Meeting 2022, Bonn, Germany, 5–9 Sep 2022, EMS2022-191, <https://doi.org/10.5194/ems2022-191>, 2022.
- **urban@ufa.cas.cz, @urbales**